

Sygn. akt II Ka 261/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 lipca 2019 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Dariusz Półtorak
Protokolant:	st.sekr.sądowy Agata Polkowska

przy udziale Prokuratora Jakuba Pogorzelskiego

po rozpoznaniu w dniu 4 lipca 2019 r.

sprawy **J. P.**

oskarżonej z art. 300 § 2 kk w zw. z art. 12 kk

na skutek apelacji, wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim

z dnia 15 lutego 2019 r. sygn. akt II K 1413/18

wyrok utrzymuje w mocy; wydatki za postępowanie odwoławcze przejmuje na rachunek Skarbu Państwa.

Sygn. akt II Ka 261/19

UZASADNIENIE

J. P. została oskarżona o to, że w okresie od 1 czerwca 2018 r. do 3 października 2018 r. w H., gm. H., pow. (...), woj. (...), w celu udaremnienia wykonania orzeczenia Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi – Południe w Warszawie z dnia 29 kwietnia 2015 r., sygn. akt II Nc 1059/15 uszczupliła zaspokojenie wierzyciela S. S. (1), poprzez ukrycie w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru składników majątku w postaci opłat z tytułu dzierżawy nieruchomości położonej w H. przy ul. (...), czym działała na szkodę S. S. (1),

tj. o czyn z art. 300 § 2 kk w zw. z art. 12 kk

Sąd Rejonowy w Mińsku Mazowieckim wyrokiem z dnia 15 lutego 2019 r., sygn. II K 1413/18:

I. oskarżoną J. P. uniewinnił od popełnienia zarzucanego jej czynu;

II. koszty postępowania przejął na rachunek Skarbu Państwa.

Wyrok ten w całości, na niekorzyść oskarżonej, zaskarżył prokurator zarzucając mu:

- błąd w ustaleniach faktycznych, przyjęty za podstawę orzeczenia, mający wpływ na jego treść, przejawiający się w wysunięciu błędnego wniosku, że działanie oskarżonej J. P. polegające na nieodpłatnym użyczeniu swojemu synowi

– M. P. nieruchomości położonej w H., celem umożliwienia odpłatnego najmu gruntu na rzecz przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. nie wyczerpało znamion czynu zabronionego z art. 300 § 20kk, podczas gdy ujawnione w toku postępowania dowody i ustalone na ich podstawie fakty upoważniają do wniosku, że działanie oskarżonej podjęte w celu udaremnienia wykonania orzeczenia Sądu zmierzało do uszczuplenia zaspokojenia wierzyciela S. S. (1).

Podnosząc powyższy zarzut prokurator wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uznanie J. P. za winną popełnienia czynu zabronionego z art. 300 § 2 kk w zw. z art. 12 kk, ewentualnie w zw. z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 300 § 2 kk w zw. z art. 12 kk i wymierzenie jej kary grzywny w ilości 200 (dwustu) stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 20 (dwudziestu) złotych oraz zasądzenie od oskarżonej kosztów postępowania.

Oskarżona wniosła odpowiedź na apelację prokuratora (k. 288-291).

Na rozprawie apelacyjnej Sąd Okręgowy postanowił uzupełnić materiał dowodowy, zaliczając do niego kserokopię złożonego przez oskarżoną wyroku SO Warszawa - Praga w Warszawie z dnia 29 marca 2019 r., sygn. IV Ka 1591/18. Po udzieleniu głosu stronom, prokurator poparł apelację, przy czym zmodyfikował zwarty w niej wniosek o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Oskarżona wniosła o utrzymanie wyroku w mocy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja prokuratora jako bezzasadna, nie zasługiwała na uwzględnienie.

Uwzględnienie wyrażonego w niej postulatu skazania oskarżonej w II instancji w sposób oczywisty naruszałby normę ne peius z art. 454 § 1 kpk. Przepis ten modyfikuje zasady orzekania na niekorzyść oskarżonego w postępowaniu odwoławczym. Wobec osób uniewinnionych w I instancji, bezpośrednio skazanie przez Sąd Odwoławczy stanowiłoby złamanie konstytucyjnej zasady dwuinstancyjności orzekania o winie i odpowiedzialności karnej. Także wniosek o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania wobec nietrafności jedynego zarzutu prokuratorowskiego, w połączeniu z brakiem uchybień, które podlegają uwzględnieniu z urzędu, nie mógł zostać uwzględniony.

Przechodząc do meritum, błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia to błąd, który wynika z niepełności postępowania dowodowego (tzw. „błąd braku”), bądź też z przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów („błąd dowolności”). Jak przyznał sam skarżący w uzasadnieniu wniesionego środka odwoławczego, pierwszoinstancyjne postępowanie dowodowe przeprowadzone w tej sprawie nie wymaga uzupełnienia pod żadnym względem. Sąd Okręgowy nie dopatrył się również, aby wadliwości dochodzenia przez Sąd a quo do konkretnych ustaleń i konkluzji kluczowych dla przedmiotowego rozstrzygnięcia, które naruszałyby logiczne rozumowanie, zasady wiedzy i doświadczenia życiowego.

Przestępstwo penalizowane przez przepis art. 300 § 2 kk ma charakter skutkowy, a więc do wypełnienia wszystkich jego znamion konieczne jest udaremnienie, bądź uszczuplenie egzekucji. Sąd Rejonowy właściwą rangę i znaczenie przez pryzmat realizacji znamion zarzucanego oskarżonej czynu nadał temu, iż uprawnienia pokrzywdzonego nie zostały w żadnym momencie zagrożone. Sąd Rejonowy słusznie doszedł do przekonania, iż procedura użyczenia nieruchomości synowi oskarżonej była transparentna – z tytułu dzierżawy M. P. otrzymywał wynagrodzenie, zaś komornika egzekwując należność S. S. (1) dokonał zabezpieczenia na pożytkach, jakie przynosi nieruchomość w H.. Nie bez znaczenia były także granice czynu zarzucanego oskarżonej w akcie oskarżenia. Jeżeli chodzi o czynności wykonawcze pamiętać należało, iż zarzucono jej ukrywanie dochodów z czynszu najmu, a nie ukrywanie samej umowy użyczenia nieruchomości. Sąd Okręgowy stoi zatem na stanowisku, iż skazanie oskarżonej za zawarcie umowy użyczenia wychodziłoby poza granice czynu zarzucanego aktem oskarżenia.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że nie każda czynność rozporządzająca majątkiem dłużnika w toku egzekucji lub w sytuacji zagrożenia egzekucją prowadzi do poniesienia odpowiedzialności karnej z art. 300 § 2 kk. Uzasadniają ją takie tylko rozporządzenia składnikami majątku, które mają realny wpływ na udaremnienie lub ograniczenie zaspokojenia wierzyciela. Ustalenie, że udaremnianie lub uszczuplanie zaspokojenia wierzyciela

nastąpiło in concreto w rezultacie rozporządzenia przez oskarżonego tym składnikiem majątku, który był zajęty lub zagrożony zajęciem, należy do istoty przestępstwa z art. 300 § 2 KK, a stwierdzenie tej okoliczności w opisie czynu jest warunkiem uznania, że sprawca wypełnił swym zachowaniem odnośne znamię ustawowe (por. postanowienie SN z dnia 1 grudnia 2015 r., sygn. V KK 351/15, Prok. i Pr. 2016 nr 3, Legalis Numer 1361665, wyrok SN z dnia 27 lutego 2002 r., sygn. V KKN 83/00 i postanowienie SN z dnia 4 listopada 2002 r., sygn. III KK 283/02, OSNKW 2003, nr 3-4, poz. 34).

W przedmiotowej sprawie zabrakło realizacji znamienia opisanego w w/w judykacie Sądu Najwyższego o sygn. V KK 351/15, tj. rozporządzenia przez pokrzywdzoną działką w miejscowości H., która to czynność miałaby realny wpływ na udaremnienie lub ograniczenie zaspokojenia wierzyciela S. S. (1). Wręcz przeciwnie – akurat w tej konkretnej sprawie działanie oskarżonej przyczyniło się do realizacji świadczenia. Ów brak wyczerpania przez oskarżoną znamion zarzucanego jej czynu, dotyczył zarówno dokonania jak i stadialnej formy usiłowania popełnienia czynu z art. 300 § 2 kk.

Nie przekonał Sądu Okręgowego także argument skarżącego odnośnie tego, iż oskarżona była jedynie współwłaścicielem w/w działki i Sąd Rejonowy nie nadał tej okoliczności właściwego znaczenia przez pryzmat zaskarżonego rozstrzygnięcia. Priorytetowe znaczenie miało to, że drugi ze współwłaścicieli - mąż pokrzywdzonej nie został uznany za zmarłego, niemniej jednak pozostaje zaginiony od 2003 r., a zatem od przeszło 16 lat. W tej sytuacji, uzyskanie zgodny na rozporządzenie rzeczą wspólną (nawet w sytuacji istnienia wyroku stwierdzającego rozdzielną majątkową małżonków z dnia 28 października 2015 r. sygn. V RC 329/15, na który powołuje się oskarżyciel), w oczywisty sposób nie było możliwe.

W przekonaniu Sądu Okręgowego, w kontekście powyższego i braku realizacji wszystkich znamion przestępstwa z art. 300 § 2 kpk, osobiste nastawienie oskarżonej do S. S. (2), wzajemne zaszczości towarzyskie (strony mieszkały razem, a pokrzywdzony był narzeczonym jej córki) nie mogło podważyć skutecznie prawidłowości zaskarżonego wyroku. Analogicznie należało potraktować argument odnośnie wskazania przez pokrzywdzonego komornikowi możliwości egzekucji należności z czynszu dzierżawy działki. Zaangażowanie osobiste wierzyciela w egzekucję należności nie implikuje automatycznie uznania, iż sam komornik nie doprowadziłby do realizacji zaległego długu i zakończenia przekazanej mu sprawy w wyniku podejmowanych sukcesywnie czynności. Oskarżona chociaż kwestionowała należności S. S. (1), zdawała sobie sprawę, iż wierzytelność z wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi – Południe o sygn. II Nc 1059/15 jest wymagalna i jej wierzyciel S. S. (1) będzie ją egzekwował wszystkimi dostępnymi środkami. Użyczenie przez oskarżoną działki synowi nie pozbawiło wierzyciela możliwości zaspokojenia roszczenia. Przedmiotowa sprawa nie jest jedyną toczącą się z udziałem stron, oczywistym pozostaje zatem, iż ich wzajemne rozliczenia będące przedmiotem postępowań sądów cywilnych i karnych mogą jeszcze potrwać i nie można zakładać, iż oskarżona w tym czasie pozostanie pozbawiona możliwości rozporządzenia swoim majątkiem – nawet tych uzasadnionych gospodarczo, prowadzących finalnie do zaspokojenia wierzyciela S. S. (1) – bo narażałaby się w ten sposób na odpowiedzialność karną. Absurdalność tegoż toku rozumowania stwierdził w pisemnych motywach wyroku Sąd Rejonowy, zaś Sąd Odwoławczy nie dopatrył się w tej konstatacji obrazy przepisu art. 7 kpk.

Z tych wszystkich względów, stosownie do treści art. 456 kpk w zw. z art. 437 § 1 kpk, Sąd Okręgowy zaskarżony wyrok utrzymał w mocy. W ocenie Sądu Okręgowego, pierwszoinstancyjne ustalenia faktyczne nie noszą cech dowolności. Jedyny zarzut i argumenty podniesione w apelacji miały charakter czysto polemiczny, sprowadzały się do gołosłownego negowania ocen i ustaleń Sądu Rejonowego i zastępowania ich ocenami i wnioskami własnymi skarżącego, w żadnym zaś razie nie podważają one trafności zaskarżonego rozstrzygnięcia.

Na podstawie art. 634 kpk w zw. z art. 636 § 1 kpk, Sąd Okręgowy stwierdził, iż wydatki postępowania odwoławczego w tej sprawie winien ponieść Skarb Państwa.

Kierując się przedstawionymi wyżej racjami, Sąd Okręgowy orzekł jak w wyroku.